

21079

UDRYKNINGSKØRSEL

Udgave november 2023.

Indholdsfortegnelse

MÅLBESKRIVELSE	3
FAGPLAN	4
KLARGØRING AF ANLÆGGET	8
KØRETEKNISKE ØVELSER	9
ØVELSE 1:.....	9
ØVELSE 2:.....	10
ØVELSE 3:.....	10
ØVELSE 4:.....	12
ØVELSE 5:.....	13
Kombinationsøvelse.....	14
Instruktiv gennemkørsel af køreteknisk bane:.....	14
Køreprøve.....	15
Afsluttende prøve (AMU prøven).....	16

MÅLBESKRIVELSE

Beskrivelse:

Deltageren opnår, gennem teori og praktiske øvelser, at være i stand til at handle hensigtsmæssigt under udrykningskørsel i vanskelige og pludselige opståede situationer.

Målgruppe

Beskæftigede ved ambulance- og rednings-/beredskabstjenester, der udfører udrykningskørsel i køretøjer i flg. kategorier: Kat. B + C + B/E+C/E- Forhold omkring defensiv udrykningskørsel og eskortekørsel, gennemføres kun for kursister i ambulancetjenesten.

Mål

Deltageren kan foretage udrykningskørsel, på grundlag af bestemmelser fastsat i færdselsloven og i bekendtgørelse om udrykningskørsel.

Deltageren har forståelse:- af opbygning og virkemåde af køretøjer samt opbygningens indflydelse på køretøjets køretekniske egenskaber. Herunder placering af tyngdepunkt, affjedringstyper og dækmontering.- Trafikantadfærd og de risikomomenter der opstår ved uopmærksomhed, hastighed, reaktionstider mm.

Deltageren kan redegøre for:- hvornår udrykningskørsel må foretages.

Deltageren kan på baggrund af sin viden:- finde den relevante gældende lovgivning for området (færdselsloven og bekendtgørelse om udrykningskørsel).- forklare friktion, centrifugalkraft og indflydelsen på køreegenskaberne.- følge relevante branchevejledninger samt instruktioner for området.- forklare hvornår et køretøj vil aquaplane og hvilke ting der har indflydelse på det.- forklare hvornår et køretøj vil vælte og hvad der har indflydelse på det.

Deltageren kan udføre:- følgende øvelser på et køreteknisk anlæg godkendt af færdselsstyrelsen:- Opbremsning på fast underlag til fast målpunkt- Undvigeøvelse over kantsten, (2 gentagelser)- Slalomkørsel med opretning mellem de enkelte ratudslag.- Bremsøvelse på underlag med uens friktion.- Brems, undvig, brems på underlag med lav friktion.- Bremsøvelse 30/60 km/t eller 40/80 km/t for forevisning af dobbelt hastighed lig med firedobbelt bremselængde.- Kørsel i glatte kurve, med bevidst anvendelse af køretøjets ESP, (Elektroniske Stabiliserings Program).- korrekt og sikker udrykningskørsel i køretøj i relevant kategori. - anvendelse af korrekt undvige- og afværge-teknik i forskellige trafiksituationer og på forskelligt underlag. - sikker fremkørsel til skadested eller patient i forskellige trafiksituationer.

Kursusvarighed: 3 dage

FAGPLAN

Lektion nr	Indhold	Mål	Materiel	Instruk-tører
1	Teori Præsentation af elever og instruktører Gennemgang af kursus indhold	Når lektionen er slut har kursisten/eleven fået gennemgået målsætning, skema, og orientering om praktik og lokaliteter.	Lokalt udarbejdet undervisnings-kompendie	1 (Teori)
2 - 4	Køreteknik / kørselsdynamik	Når lektionen er slut skal kursisten/eleven kunne forklare: Kørselsdynamik: <ul style="list-style-type: none"> • Vægtfordelingens og tyngdepunktets placering, og indflydelsen på de kørselsdynamiske egenskaber. Det gælder på små redningskøretøjer, ambulancer, brand- og redningskøretøjer samt autohjælpskøretøjer. • Aksel og affjedringstypers indflydelse på køreegenskaberne. • Dæktryk, dækmønsterdybde og dækvalg. • Forskellen på sommer- og vinterdæk. M+S og Three Peak Mountain Snow Flake mærkningen. • Dækprofiler og slipvinkler. • Dækbetegnelser, hastighedsindex, belastningsindex og dækkets produktionstidspunkt. • Montering af de bedste dæk. • Dækslidtage og aquaplaning. Fysiske love: <ul style="list-style-type: none"> • Tyngdekraft, tyngdeloven og tyngdepunkt. • Kippunkt/kiplinie. • Friktion og tandhjul-effekt. • Centrifugalkraft. • Kinetisk energi/bevægelsesenergi. • Bremselængde, bremsernes reaktionslængde og standselængde. • Styring, (over-, under- og neutralstyring). • Slalom og placering i sving. • Vejhældning og sporkøring. • Sikkerhedssystemer: <ul style="list-style-type: none"> • ABS • ESP/ESC • ASR/TCS/ASC • Fuel-cut-off • EBS/BAS • EBD • Indretning af kørestillingen. • Kritiske situationer. 	Lokalt udarbejdet undervisnings-kompendie	1 (Teori)

5 - 8	Lovgivning & branchevejledninger.	<p>Når lektionen er slut skal kursisten/eleven Kunne forklare:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Færdselslovens § 1, 3, 4 og 7. • Bekendtgørelse om udrykningskørsel. • Kravene til udrykningskøretøjer efter detailforskrifter for køretøjers indretning og udstyr. • Branchevejledning om sikring af skade- og uheldssteder. • Branchevejledning ved politieskorte af ambulancer under udrykning. <p>KUN FOR EUD-BEHANDLERELEVER:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Teoriprøve 	Lokalt udarbejdet undervisningskompendie	1 (Teori)
9 - 16	Praktiske køreøvelser i køretøjer med en totalvægt under 3500 kg	<p>Uddannelsen foregår holdopdelt:</p> <p>Hold 1: Når lektionerne er slut skal eleven kunne gennemføre følgende øvelser tilfredsstillende, efter instruktørens vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øvelse 1, Tør bane: Katastrofeopbremsning • Øvelse 2, Galt bane: Katastrofeopbremsning • Øvelse 3, Tør bane: Kørsel over høj kant, direkte over i slalom. • Øvelse 4, Glat bane: Dobbelt undvige. • Øvelse 5, Glat kurve: Forvognsudskridning og bagvognsudskridning. • Øvelse 6, alle baner: Kombinationsøvelse. <p>Hold 2: Når lektionerne er slut skal eleven kunne gennemføre følgende øvelser tilfredsstillende, efter instruktørens vurdering: Defensiv udrykningskørsel, med patient i bårerummet. Der køres med 3 elever af gangen, og eleverne skiftes til at sidde henholdsvis assistent, behandler og patient. Det er vigtigt at eleven forstår behandlerens og patientens oplevelse af kørslen. Der gennemføres kørsel på forskellige underlag, og der køres på opkørsler og fartbump. Under gennemkørslen foretages også min. En kraftig opbremsning med bårens hovedleje i vandret position. Opbremsningen varsles ikke i bårerummet, men det tilsikres at alle har seler på, og at de sidder korrekt.</p> <p>AMU-KURSISTER BRAND OG REDNING EUD-ELEVER AUTOHJÆLP</p> <p>Hold 1: Når lektionerne er slut skal eleven kunne</p>	<p>Side x + x i dette hæfte.</p> <p>Min 1 køretøj pr. 2 elever KTA</p> <p>1 køretøj pr. 3 elever Defensiv</p>	3 praktik (ELEVER) 2 praktik (Kursister)

		<p>gennemføre følgende øvelser tilfredsstillende, efter instruktørens vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Øvelse 1, Tør bane: Katastrofeopbremsning • Øvelse 2, Galt bane: Katastrofeopbremsning • Øvelse 3, Tør bane: Kørsel over høj kant, direkte over i slalom. • Øvelse 4, Glat bane: Dobbelt undvige. • Øvelse 5, Glat kurve: Forvognsudskridning og bagvognsudskridning. • Øvelse 6, alle baner: Kombinationsøvelse. <p>Hold 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ergonomi i køretøjet gennemgås med vægt på ind- og udstigning, indretning af kørestillingen og af og pålæsning. • Der undervises i den helstøbte billist, de fem kompetencer og træningen af disse. • TEORIPRØVE 	<p>God ergonomi i tjenestebiler – politi og forsvar.</p> <p>Uddrag af "Den præhospitale patient" side 543 - 551</p>	
17 - 20	Udrykningskørsel, instruktiv	<p>Når lektionerne er slut skal eleven kunne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Første gennemkørsel: Kursisten/eleven vurderes og tilbagemeldes på håndtering af køretøjet. <ul style="list-style-type: none"> • Indretning af kørestillingen • Hændernes placering på rattet /gearstangen • Betjening af rat, en eller to hænder på rattet, styring med håndflader mm. • Brug af tegngivningsapparater • Anden gennemkørsel: Kursisten/eleven vurderes og tilbagemeldes på orientering under kørsel. <ul style="list-style-type: none"> • Orientering under fremkørsel mod vigepligt. • Orientering under fremkørsel til retningsændring. • Orientering under forbikørsel af sideveje. • "Kvitteres" der for møde med andre trafikanter. • Tredje gennemkørsel: Kursisten/eleven vurderes og tilbagemeldes på placering af køretøjet. 	<p>Køreteknisk bane</p> <p>3 køretøjer</p>	2 praktik

		<ul style="list-style-type: none"> • Placeres køretøjet hensigtsmæssigt på kørebanen. • Udnyttes oversigtsforholdene til at rette kurven ud. • Undgås kørsel i rabatten. • Opmærksomheden med vejens ujævnheder. 		
21 - 24	<p>Udrykningskørsel KØREPRØVE</p> <p>Evaluering og afslutning</p>	<p>Når lektionen er slut skal eleven kunne: Gennemføre følgende øvelser tilfredsstillende efter instruktørens vurdering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kørslen bedømmes efter de 3 nedenstående kriterier: • 1. Dømmekraft: Hvordan ser, opfatter og bedømmer prøvetageren de forskellige forhindringer og øvelser på banen, • 2. Håndtering af køretøjet: Hvordan håndterer prøvetageren køretøjet, i forhold til øvelserne, de opstillede forhindringer og chikanekøretøjet. • 3. Er censor tryk ved at køre med prøvetageren. Er de to ovenstående punkter tilfredsstillende. • Er de 3 ovenstående punkter opfyldt, er køreprøven bestået. 	<p>Køreteknisk bane</p> <p>3 køretøjer</p> <p>MP3 afspiller med udrykningslyd indspillet og monteret med blå blink i kabinen.</p>	2 praktik

KLARGØRING AF ANLÆGGET

Inden øvelserne på anlægget kan påbegyndes er der flere ting, der skal klargøres:

- Fordeling af kursister/elever på køretøjerne.
- Klargøring af køretøjerne, (Færdselssikkerhed, dæktryk, fastspænding af løse genstande mm.).

- Klargøring af signalmateriel.
- Klargøring af banerne, (Opstilling af øvelser og start af vanding af de glatte baner, min. 5 min før).
- Klarmelding fra kursister/elever.
- HUSK kontrol af kursister/elevers kørekort!

KØRETEKNISKE ØVELSER

Inden de køretekniske øvelser påbegyndes, skal anlægget mm. være klargjort.

Nedenfor vil de forskellige øvelser blive gennemgået. Ud for de enkelte øvelser, vil der være en kort beskrivelse af øvelsen, og under den vil der være en punkt-oplistning af mulige kontrolpunkter.

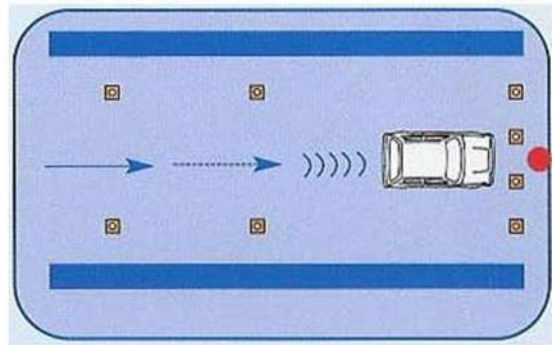
ØVELSE 1:

Tør bane:

- **Katastrofeopbremsning**

Træd koblingen ned, træd hurtigt og præcist på bremsepedalen, netop så hårdt at blokade undgås. Herved opnås den korteste standselængde, trykket skal holdes til bilen er **standset helt**.

Øvelsen gennemføres såvel med som uden ABS systemet i funktion

- Hastighed 80 km/t.
- Øvelsen kan gennemføres som bremseøvelse med fast stoppunkt.
- Bremses der så køretøjet stopper præcis mellem keglerne.
- Bremses der maximalt, (ABS/BAS aktiveret).
- Håndstilling på rettet.
- Signalværdi.

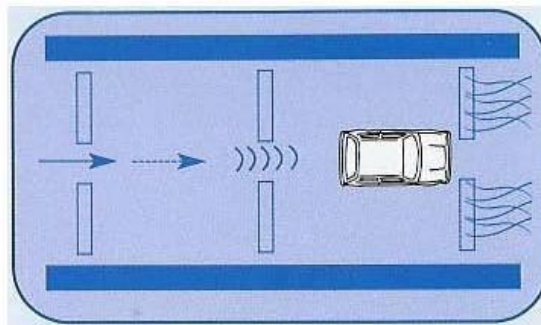
ØVELSE 2:

Glat bane:

- **Katastrofe opbremsning**

Der standses helt op foran vandsøjlerne. Træk koblingen ned, tråd hurtigt og præcist på bremsepedalen, netop så hårdt at blokade undgås.

Herved opnås den korteste standselængde, trykket skal holdes til bilen er **standset helt**

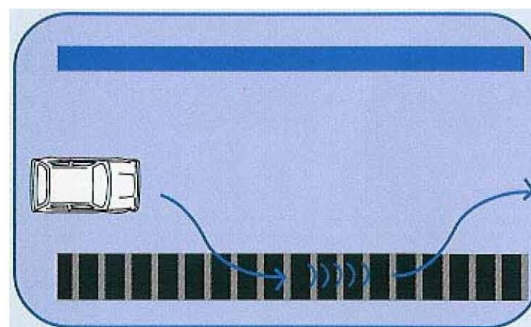
- Øvelsen kan gennemføres med 40 km/t og 80 km/t, således det vises, at når hastigheden fordobles, firedobles bremselængden.
- Nedbremses der maksimalt.
- Bevares kontrollen over køretøjet.
- Håndstillingen på rattet.
- Balance i køretøjet og signalværdi.

ØVELSE 3:

Tør bane:

- **Høj kant**

Kør ud over høj vejkant med 50 - 60 km/t, nedsæt hastigheden vd at bremse forsigtigt og samtidig styre bilen lige frem langs kanten. Ved passende lav hastighed (20 - 30 km/t) styres bilen op på vejbanen igen.

- Banen opstilles som på foto.
- Ved udrykningskørsel gennemføres øvelsen to gange, lige efter hinanden, og med jævn hastighed.
- Balance i køretøjet ved op- og nedkørsel.
- Håndstilling på rattet.
- Hastighed/gasgivning, køres der med jævn gas.
- "Signalværdi"

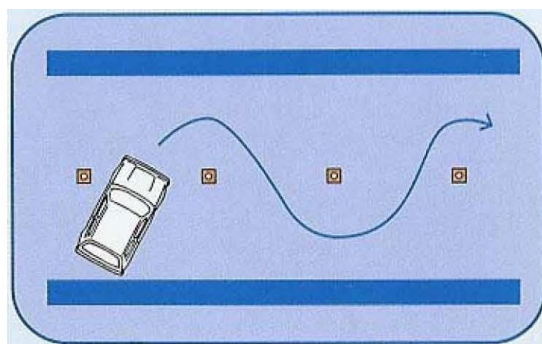
EFTERFØLGES DIREKTE OVER I:

Tør bane:

- **Slalom**

Her øves hurtig og præcis styring, samt vigtigheden af at bilen rettes helt op mellem drejningerne.

Drej når baghjulene er ud for keglene, ret op og køр lige frem til næste kegle, og så videre. Hastigheden holdes konstant under hele øvelsen.

- Afstand mellem keglene ca. 18 m.
- Køres der med jævn gas.
- Er køretøjet kortvarigt rettet op mellem de enkelte styreudslag.
- Håndstilling på rettet.
- Signalværdi.

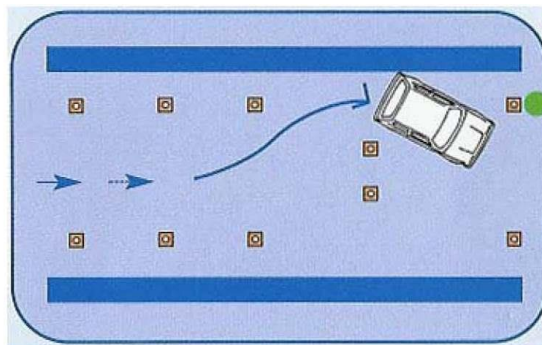

ØVELSE 4:

Glat bane:

- **Dobbelt undvig**

Opstår der en hindring på vejbanen, kan denne ofte undviges ved at der styres udenom forhindringen, bilen rettes op for igen at opnå maksimalt vejgreb, inden der igen drejes tilbage til egen vejbane og kørslen umiddelbart fortsættes.

- Nedbremses der maksimalt.
- Slippes bremsen, inden der styres udenom forhindringen.
- Håndstillingen på rattet.
- Bremses der evt. når køretøjer er rettet op igen.
- Balance i køretøjet og signalværdi.

- Øvelsen gennemføres med kørsel i højre side, derefter styres der til venstre og derefter igen til højre.
- Nedbremses der maksimalt.
- Slippes bremsen, inden der styres udenom forhindringen.
- Håndstillingen på rattet.
- Bremses der evt. når køretøjer er rettet op igen.

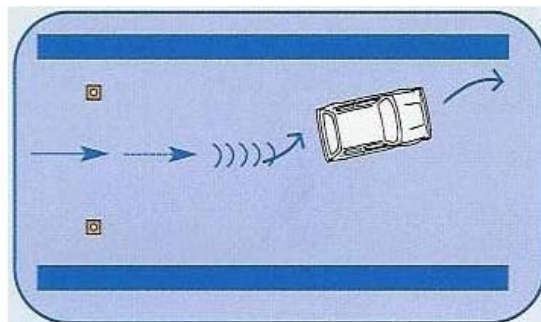
ØVELSE 5:

Glat kurve:

I den glatte kurve følges yderste spor fra start, gennem indkørselsporten.

• Forvognsudskridning

Træd koblingen ned, brems kraftigt og drej samtidig til venstre.
Når bilen skrider slippes bremsen og hjulene rettes op indtil der igen opnås vejgreb, herefter styres igen i den ønskede retning.

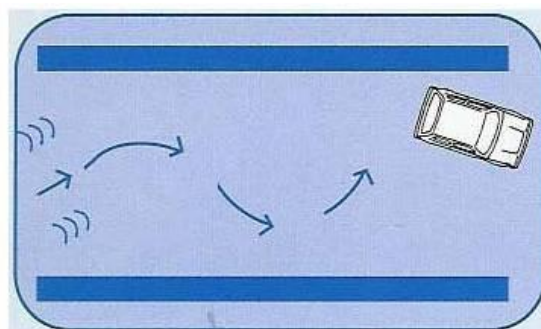

- Øvelsen gennemføres i kurve.
- Køres der med jævn gas, (Automatgear), eller kobles der ud.
- Rettes hjulene let op, og foretages der fornyet kontrolleret indstyring..
- Håndstilling på rettet.
- Signalværdi.
- **Ved udskridning med høj hastighed eller køretøjer med højt tyngdepunkt, anbefales det, at man ved ukontrolleret udskridning træder bremsen helt i bund, og holder den der til køretøjet holder helt stille.**

• Bagvognsudskridning

Kør ind på det glatte område, træk håndbremsen så baghjulene blokeres.

Bilen rettes op ved at dreje rattet til samme side som bagenden skrider ud til. Hastigheden holdes konstant.

- Øvelsen gennemføres i kurve.
- Køres der med jævn gas, (Automatgear), eller kobles der ud.
- Rettes hjulene let op, og foretages der fornyet kontrolleret indstyring..
- Håndstilling på rettet.
- Signalværdi.
- **Ved udskridning med høj hastighed eller køretøjer med højt tyngdepunkt, anbefales det, at man ved ukontrolleret udskridning træder bremsen helt i bund, og holder den der til køretøjet holder helt stille.**

DET ER VIGTIGT, AT MAN I ØVELSEN FOKUSERER PÅ DEN KORREKTE STYRETEKNIK MED ESP!!!

ALTSÅ AT HJULENE DREJES I DEN RETNING MAN ØNSKER AT KØRE!

Kombinationsøvelse

Øvelsen gennemføres med alle køretøjer på banen på én gang.

Øvelsen gennemkøres glatbane og opmarchbanen, og retur på returbanen. Der er ubetinget vigepligt for dem der kommer fra den glatte kurve. Derefter gennemkøres kantstens- og slalomøvelsen, og derefter den glatte kurve

Banen gennemkøres til instruktøren afslutter.

- Når første køretøj kører ind på den glatte ligebane må næste køretøj sætte i gang.
- Hastighed "Udrykningskørsel"
- Der skal hele tiden være en passende sikkerhedsafstand mellem køretøjerne.
- Der må kun være ét køretøj af gangen på de glatte baner.

Instruktiv gennemkørsel af køreteknisk bane:

Den instruktive gennemkørsel foregår banen rundt, med uret.

Der tilstræbes tre gennemkørsler, således eleven/kursisten bliver evalueret på følgende tre områder:

1. Første gennemkørsel evalueres på betjening af køretøjet:
  - a. Indretning af kørestilling
  - b. Hændernes placering på rattet / gearstang
  - c. Betjening af rat, en eller to hænder, styring med håndfladen osv.
  - d. Brug af tegngivningsapparater, (blinklys og bremselys).
2. Anden gennemkørsel evalueres på orientering under kørsel:
  - a. Orienteres der under fremkørsel mod vigepligt
  - b. Orienteres der under fremkørsel til retningsændring
  - c. Orienteres der under forbikørsel af sideveje
  - d. "Kvitteres" der for andre trafikanter, (øjenkontakt)
3. Tredje gennemkørsel evalueres der på placering af køretøjet:
  - a. Placeres køretøjet hensigtsmæssigt på kørebanen under kørsel
  - b. Udnytter man oversigtsforhold til at "rette kurven ud"
  - c. Er man opmærksom på evt. kørsel i rabatten, (blødt underlag)
  - d. Er man opmærksom på ujævnheder i kørebanen, (især på grusvejene).

Køreprøve

Køreprøven gennemføres med censor i køretøjet. Der kan køres køreprøve, med lige så mange køretøjer, som der er censor til. Kører der flere køretøjer af gangen, ligger der interval ind, så det enkelte køretøj ikke er tættere på det foran kørende køretøj end 45 sekunder.

Køreprøven gennemføres som en handlebane. Handlebanen består af samme bane, dog evt. kørt mod uret, med gennemkørsel af de øvelser der er opstillet på området.

Køretøjerne til køreprøven er udstyret med udrykningslygte i kabinen, og der er i de enkelte køretøjer en mp3-afspiller med lydfiler med udrykningshorn, som prøvetageren skal lytte til under kørslen.

- Der køres som udrykning, dvs. man kan dumpe ved at køre for langsomt.
- Der skal være min. 4 momenter bestående evt. af fotostatfigurskiver, hvor chaufføren skal vise hensyn og agtpågivenhed over for personerne.
- Der placeres evt. cykel og dukke som skadessted. Køreprøven afsluttes med placering af køretøjet ved "skadesstedet".

Kørslen bedømmes efter de 3 nedenstående kriterier:

1. Dømmekraft: Hvordan ser, opfatter og bedømmer prøvetageren de forskellige forhindringer og øvelser på banen,
2. Håndtering af køretøjet: Hvordan håndterer prøvetageren køretøjet, i forhold til øvelserne, de opstillede forhindringer og chikanekøretøjet.
3. Er censor tryk ved at køre med prøvetageren. Er de to ovenstående punkter tilfredsstillende.

Afsluttende prøve (AMU prøven)

Regler for den teoretiske test:

- Prøven aflægges tidligst ved uddannelsens afslutning.
- Prøven rekvireres på <https://tur.multitest.dk/adminstration> indtil 30 minutter før prøvens gennemførelse.
- Prøven er en teoretisk prøve i multiple choice form. Prøven kan med fordel afholdes digitalt.
- Den digitale version af prøven vil være tilgængelig via internettet i et systemneutralt format: <https://tur.multitest.dk/administration>.
- Spørgsmålene til prøven vil også være tilgængelig i pdf-format via Uddannelses-administration: www.UA.dk.
- Uddannelsesinstitutionerne kan generere prøverne i emner og spørgsmålsgrupperinger jævnfør anvisninger i feltet " Beskrivelse af prøven".
- Ved anvendelsen af de digitale prøver sikres adgang for den enkelte kursist ved hjælp af Mit-ID.
- Deltagere, der ikke har bestået prøven, skal have mulighed for at deltage i 1 omprøve, der afholdes inden for 4 uger fra uddannelsens afslutning.
- Institutionen kan tillade deltagelse i 1 yderligere omprøve, hvis det er begrundet i ganske særlige forhold.
- En deltager, der ikke har bestået prøven efter 2. eller 3. forsøg, skal gennemgå en ny uddannelse, før vedkommende kan deltage i en ny prøve.
- Prøverne skal være afholdt senest 3 måneder efter uddannelsens afslutning.
- Omprøver i et digitalt format skal bestilles efter at den forudgående prøve er afsluttet og senest 16 timer inden afholdelse. Omprøver i pdf-format kan genereres af uddannelsesinstitutionerne jævnfør prøvefanen i www.UA.dk. (antal spørgsmål der skal trækkes i de enkelte kategorier).
- Der henvises i øvrigt til brugervejledningen for multitest.
- Prøven er på 20 spørgsmål og der er 30 minutter til rådighed.
- Prøven består af multiple-choice spørgsmål med 3-4 svarmuligheder, hvor kun én er rigtig.
- Deltageren skal for at bestå, svare korrekt på mindste 15 af de 20 spørgsmål.
- Hjælpemidler: Alle relevante hjælpemidler må anvendes. Elektronisk udstyr med kontakt til omverdenen – på nær Multitest – må ikke anvendes (hvis relevant må lommeregner anvendes)
- Mindst én prøvevagt skal være til stede under hele prøven, der er ikke særlige restriktioner ved valg af prøvevagt.
- Læsesvage deltagere kan benytte oplæsningsfunktionen i Multitest.

- Til deltagere med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse og til deltagere med dårlige sproglige færdigheder, kan der gives særlige prøvevilkår til deltagerne. Dette gøres ved at bestille en særlig prøve, hvor den ordinære afviklingstid er forlænget med 50 %. Denne aftales med TUR i forvejen.
- Klager over en prøve, kan af en deltager, indbringes skriftligt over for uddannelsesinstitutionen senest 10 hverdage efter afholdelse af prøven.